НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх.№ 51-554-04-297
Дата 17 / 09. 2025 г.

15 23

ЧРЕЗ
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
Г-ЖА НАТАЛИЯ КИСЕЛОВА

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА КОМИСИЯТА
ПО КОНСТИТУЦИОННИ И ПРАВНИ
ВЪПРОСИ
Г-ЖА АННА АЛЕКСАНДРОВА

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 79, ал. 1 от ПОДНС правим предложения за изменение и допълнение на приетия на първо гласуване Законопроект за изменение и допълнение на Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, № **51-502-01-41**, внесен от Министерския съвет на 11.08.2025 г.

1. Създава се § 12:

§ 12. В Търговския закон (обн., ДВ, бр. 48 от 1991 г.; изм., бр. 25 от 1992 г., бр. 61 и 103 от 1993 г., бр. 63 от 1994 г., бр. 63 от 1995 г., бр. 42, 59, 83, 86 и 104 от 1996 г., бр. 58, 100 и 124 от 1997 г., бр. 21, 39, 52 и 70 от 1998 г., бр. 33, 42, 64, 81, 90, 103 и 114 от 1999 г., бр. 84 от 2000 г., бр. 28, 61 и 96 от 2002 г., бр. 19, 31 и 58 от 2003 г., бр. 31, 39, 42, 43, 66, 103 и 105 от 2005 г., бр. 38, 59, 80 и 105 от 2006 г., бр. 59, 92 и 104 от 2007 г., бр. 50, 67, 70, 100 и 108 от 2008 г., бр. 12, 23, 32, 47 и 82 от 2009 г., бр. 41 и 101 от 2010 г., бр. 14, 18 и 34 от 2011 г., бр. 53 и 60 от 2012 г., бр. 15 и 20 от 2013 г., бр. 27 от 2014 г., бр. 22 и 95 от 2015 г., бр. 13 и 105 от 2016 г., бр. 62 и 102 от 2017 г., бр. 15, 27 и 88 от 2018 г., бр. 28, 33 и 83 от 2019 г., бр. 64 и 104 от 2020 г., бр. 25 от 2022 г., бр. 66 от 2023 г. и бр. 35, 41, 70 и 82 от 2024 г. и бр. 54 и 67 от 2025 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 760е:

а) в ал. 1 думите „Министерството на правосъдието“ се заменят с „Агенцията по вписванията към министъра на правосъдието“;

б) в ал. 4:

аа) в текста преди т. 1 думите „Министерството на правосъдието” се заменят с „Агенцията по вписванията“;

бб) точка 5 се отменя.

2. В чл. 760з, ал. 1 думите „на Министерството на правосъдието“ се заличават.

3. В чл. 800 думите „на Министерството на правосъдието“ се заличават.

4. Създава се заключителна разпоредба:

„Заключителна разпоредба

„(1) В тримесечен срок от влизане в сила на този закон Министерският съвет приема необходимите изменения и допълнения на действащите тарифи за таксите по чл. 760е, ал. 4 от Търговския закон.

(2) В тримесечен срок от влизане в сила на този закон министърът на правосъдието организира прехвърлянето на базата данни и документите, отнасящи се до регистъра по несъстоятелност в частта относно предприемачите, както и данните от книгите на съда по несъстоятелността по чл. 634в от Търговския закон на Агенцията по вписванията.

(3) Прехвърлянето на регистъра от Министерството на правосъдието на Агенцията по вписванията се констатира със заповед на министъра на правосъдието, която се обявява на интернет страницата на министерството и на Агенцията по вписванията.

(4) Висящите производства по вписвания и обявявания в регистъра по несъстоятелност на предприемачите към датата на издаване на заповедта по ал. 4 продължават пред Агенцията по вписванията.“

2. Създава се § 13:

§ 13. В Закона за несъстоятелност на физическите лица (обн., ДВ, бр. 54 от 2025 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 18, ал. 3 думите „към Министерството на правосъдието“ се заличават.

2. Член 105 се изменя така:

„Вписване и обявяване на актове в производството по несъстоятелност

Чл. 105. (1) Актовете в производството по несъстоятелност на физически лица се вписват или обявяват в частта относно физическите лица на Регистъра по несъстоятелност по чл. 760е от Търговския закон.“

3. В § 2 от заключителните разпоредби се правят следните изменения:

а) в ал. 1 т. 2 се отменя;

б) създава се нова ал. 2:

„(2) В 9-месечен срок от влизане в сила на този закон изпълнителният директор на Агенцията по вписванията създава необходимите условия за въвеждане в експлоатация на Регистъра по несъстоятелност.“;

в) досегашната ал. 2 става ал. 3 и се изменя така:

„(3) Регистърът по несъстоятелност се въвежда в експлоатация със заповед на министъра на правосъдието, която се обявява на интернет страницата на Министерството на правосъдието и на Агенцията по вписванията.“;

г) досегашната ал. 3 става ал. 4.

4. В заключителните разпоредби се създава §3а:

„§ 3а. Министерският съвет приема необходимите изменения и допълнения на действащите тарифи за таксите в съответствие с чл. 13, ал. 3 от Закона за несъстоятелност на физическите лица в 3-месечен срок от влизане в сила на този закон.“

3. Създава се § 14:

§ 14. В Закона за съдебната власт (обн., ДВ, бр. 64 от 2007 г.; изм., бр. 69 и 109 от 2008 г., бр. 25, 33, 42, 102 и 103 от 2009 г., бр. 59 от 2010 г., бр. 1, 23, 32, 45, 81 и 82 от 2011 г.; Решение № 10 на Конституционния съд от 2011 г. – бр. 93 от 2011 г.; изм., бр. 20, 50 и 81 от 2012 г., бр. 15, 17, 30, 52, 66, 70 и 71 от 2013 г., бр. 19, 21, 53, 98 и 107 от 2014 г., бр. 14 от 2015 г., бр. 28, 39, 50, 62 и 76 от 2016 г., бр. 13 от 2017 г.; Решение № 1 на Конституционния съд от 2017 г. – бр. 14 от 2017 г.; изм. и доп., бр. 63, 65, 85, 90 и 103 от 2017 г., бр. 7, 15, 49 и 77 от 2018 г., бр. 17 от 2019 г.; Решение № 2 на Конституционния съд от 2019 г. – бр. 19 от 2019 г.; изм., бр. 29, 64 и 83 от 2019 г., бр. 11, 86, 103, 109 и 110 от 2020 г., бр. 16 от 2021 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 41 от 2021 г.; Решение № 6 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 43 от 2021 г.; изм., бр. 80 от 2021 г., бр. 15, 24 и 32 от 2022 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 56 от 2022 г.; изм., бр. 62 от 2022 г., бр. 11, 48, 66, 69, 84, 86 и 108 от 2023 г. и бр. 18 и 67 от 2024 г. и бр. 6, 63 и 65 от 2025 г.) в чл. 377а след думите „Министерството на правосъдието“ се добавя „и Агенцията по вписванията“.

МОТИВИ

Към предложението за изменение и допълнение на приетия на 10.09.2025 г. на първо гласуване Законопроект за изменение и допълнение на Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, № 51-502-01-41, внесен от Министерския съвет на 11 август 2025 г.

Производството по несъстоятелност на физическите лица, които като предприемачи упражняват стопанска дейност, занаят или свободна професия, беше въведено със Закона за изменение и допълнение на Търговския закон (ЗИД ТЗ), обнародван в „Държавен вестник“, бр. 66 от 2023 г. Със ЗИД ТЗ, приет от Народното събрание на 18 септември 2024 г. и обнародван в „Държавен вестник“, бр. 82 от 2024 г., беше усъвършенствана уредбата във връзка със създаване на регистър по несъстоятелност, в който се вписват актовете в производството по несъстоятелност на предприемача. Законът предвиди, че Регистърът по несъстоятелност по чл. 760е от Търговския закон (ТЗ) се води и поддържа от Министерството на правосъдието. Регистърът е публичен и се води в електронна форма. Съгласно чл. 760в и чл. 798 ТЗ относно производството по несъстоятелност и стабилизация на предприемача се прилагат съответно разпоредбите относно производството по несъстоятелност и стабилизация за едноличния търговец, като по този начин на вписване и обявяване подлежат същите обстоятелства и актове, които се вписват и обявяват за търговците в несъстоятелност в Търговския регистър.

Със Закона за несъстоятелност на физическите лица (ЗНФЛ), обнародван в Държавен вестник, бр. 54 от 2025 г., беше предвидено, че всички актове и обстоятелства в производството по несъстоятелност на физическите лица, вкл. действията на длъжника, кредиторите, събранието на кредиторите, синдика, актовете на съда, призовките и съобщенията, ще се вписват в Регистъра по несъстоятелност, който се води и поддържа от Министерството на правосъдието съгласно чл. 760е от Търговския закон.

Като резултат от законодателните промени, на Министерството на правосъдието беше възложено воденето и поддържането както на регистър за производствата по несъстоятелност и стабилизация на предприемачите, така и на регистър за производствата по несъстоятелност на физическите лица. Изграждането и поддържането на регистрите следва да е съобразено със стратегическите документи и нормативните изисквания в областта на електронното управление, националната сигурност и защитата на правата и законните интереси на участниците в търговския и гражданския оборот. Очаква се образуването на голям брой производства по несъстоятелност, които е необходимо своевременно да бъдат обработени, а обстоятелствата и актовете в тях - обявени и вписани в регистъра. Предвид значението на производството по несъстоятелност, следва да бъде осигурено и предоставяне на качествени и сигурни електронни административни услуги на неограничен кръг от заинтересовани лица.

Съгласно Концепцията за регистрова реформа към Актуализираната стратегия за развитие на електронното управление в Република България (2019 – 2025)[1], целта на регистровата реформа може да постигната чрез оптимизиране на организацията на регистрите на държавната администрация, така че да се гарантира поддръжката на регистрите с възможно най-малко разходи, служебният обмен на информация и данни за предоставяне на качествени услуги, възможността за предоставяне на услуги, базирани на регистрите от други административни органи, и качеството, пълнотата и сигурността на данните. Една от тези мерки за постигане на целта е обединяване на регистри и изграждане на единни регистри по предметни области, което означава, че всички регистри в една и съща предметна област трябва да бъдат обединени. Обединяването може да стане чрез създаване на единен регистър или чрез създаване на възможност два или повече регистъра в една предметна област да се водят от една или повече администрации чрез единна информационна система.

Към настоящия момент актовете и обстоятелствата относно производствата по несъстоятелност на търговците и юридическите лица с нестопанска цел се вписват и обявяват в Търговския регистър и регистърът на юридическите лица, който се се води от Агенцията по вписванията.

Агенцията по вписванията (Агенцията) е изпълнителна агенция към министъра на правосъдието, юридическо лице и второстепенен разпоредител с бюджет, със седалище в гр. София и териториални служби по вписванията и регистрацията. Като изпълнителна агенция по смисъла на чл. 54, ал. 1 от Закона за администрацията, Агенцията по вписванията е създадена за административно обслужване на физически и юридически лица, както и за изпълнение на дейности и услуги, свързани с осигуряването на дейността на органите на държавната власт и на администрацията. Съгласно Стратегическия план за развитие на Агенция по вписванията 2023 г. – 2030 г.[2] визията на Агенцията по вписванията е да се развива, надгражда и усъвършенства като единствена национална дигитална регистрова администрация, да поддържа надеждни, достъпни и изцяло електронни системи на регистрите, които управлява, и да създава качествени и структурирани бази данни в пълнота. Сред стратегическите цели на Агенцията са: развитие на съществуващи и приобщаване на нови регистри; устойчивост, публичност и достъпност чрез внедряване и използване на електронни информационни технологии; пълнота, качество и сигурност на данните, предоставяне на качествени, леснодостъпни електронни услуги и междурегистров обмен.

Агенцията води и поддържа няколко национални регистъра: имотен регистър, търговски регистър и регистър на юридическите лица с нестопанска цел, регистър БУЛСТАТ, специален регистър БУЛСТАТ, регистър на имуществените отношения на

---

[1] https://egov.government.bg/wps/wcm/connect/egov.government.bg-2818/08f6beb7-0878-4f85-89fb-96e79f6cb296/%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%86%D0%B5%D0%BF%D1%86%D0%B8%D1%8F%2B%D0%B7%D0%B0%2B%D1%80%D0%B5%D0%B3%D0%B8%D1%81%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B0%2B%D1%80%D0%B5%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0.pdf?MOD=AJPERES&CVID=o0tMv9R

[2] chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.registryagency.bg/media/filer_public/2022/03/24/strategicheski_plan_za_razvitie_na_av_2023-2030_g.pdf

съпрузите и Централния регистър на особените залози. Всеки от регистрите съдържа важна информация относно правния статут и правата на изключително широк кръг от правни субекти, а вписванията в регистрите имат определено от закона конститутивно (правопораждащо), защитно или декларативно (оповестително) действие. Предвид важните функции на регистрите за обезпечаване на правната сигурност, търговския и гражданския оборот в Република България, Агенцията по вписванията е включена в Списъка на стратегическите обекти и дейности от значение за националната сигурност, утвърден с Постановление № 181 от 2009 г. за определяне на стратегически обекти и дейности, които са от значение за националната сигурност (обн, ДВ, бр. 59 от 2009 г.). Водените от Агенцията по вписванията регистри се съхраняват по начин, който гарантира сигурността на съдържащата се в тях информация. Агенцията разполага със специализирана администрация, със служби по вписванията и служби по регистрация. Вписванията в регистрите се извършват от длъжностни лица по регистрацията.

Като отчита необходимостта от оптимизиране на организацията на регистрите към Министерството на правосъдието чрез влагане на възможно най-малко разходи за предоставяне на услуги, както и необходимостта от защита на сигурността на данните в регистрите, настоящите законодоталени изменения предвиждат, че Регистърът по несъстоятелност по чл. 760е от Търговския закон (ТЗ) ще се води и поддържа от Агенцията по вписванията.

Предложените законодателни промени имат за цел да осигурят:

- предоставяне на качествени, ефективни и леснодостъпни електронни услуги за гражданите и бизнеса, чрез създаване, поддържане и развитие на функционален и надежден електронен регистър за производствата по несъстоятелност, стабилизация и погасяване на задължения на предприемачите и производствата по несъстоятелност на физическите лица.

- укрепване на вътрешния пазар и финансовата стабилност чрез защита на надеждността на стопанския оборот и осигуряване на по-висока степен на правна сигурност в икономическия, обществения и стопанския живот.

В резултат от прилагането на закона се очаква оптимизиране на организацията и дейността на Регистъра по несъстоятелност по чл. 760е от Търговския закон като надеждна и достъпна електронна система, с качествени и структурирани бази данни пълнота.

ВНОСИТЕЛИ: Георги Кръ...

Александър Раш...

Мая Дим...